

Oncologiezorgnetwerken: samen de gevolgen van kanker behandelen

Een pleidooi (en handige tips) voor meer multidisciplinaire oncologiezorgnetwerken, met als doel: een goed op elkaar afgestemd aanbod van zorg en ondersteuning rondom de patiënt, ook buiten de muren van het ziekenhuis.

Per jaar krijgen ongeveer 120.000 mensen de diagnose kanker. Meer dan 600.000 mensen leven met kanker of hebben de ziekte gehad. Hoewel een groot deel van de kankerpatiënten geneest, hebben velen nog last van de gevolgen van de ziekte en de behandeling. Zo is een op de vier ernstig vermoeid, heeft een op de drie angstklachten, en kan een op drie niet als vanouds functioneren. Zij kunnen dichtbij huis aanvullend behandeld en begeleid worden door zorgverleners uit een lokaal of regionaal oncologiezorgnetwerk.

Voor de doelgroep is het belangrijk dat er zorg en aandacht is voor de gevolgen van kanker. Zo vallen mensen tijdens én na de behandeling niet in een zwart gat, en botsen ze niet tegen organisatiegrenzen aan. Een van de doelen uit het [Nationaal Actieplan Kanker & Leven¹](#) van de Taskforce Cancer Survivorship Care is dan ook: 'Betere organisatie en afstemming van zorg rondom de patiënt, zonder muren of leemtes tussen de verschillende zorgverleners waar de patiënt mee te maken heeft.'

Wat specifieker werken we aan meer multidisciplinaire oncologiezorgnetwerken. Ook werken we aan de verbinding met informele zorg en medisch-technische oncologienetwerken. Het doel is een goed op elkaar afgestemd aanbod van zorg en ondersteuning rondom de patiënt.

Een oncologiezorgnetwerk: wat is dat?

Een oncologiezorgnetwerk is een regionaal of lokaal netwerk van zorgverleners die mensen met kanker en hun naasten dichtbij huis behandelen. Denk hierbij aan huisartsen, fysiotherapeuten, psychologen, ergotherapeuten,

diëtisten, logopedisten, thuiszorgorganisaties en andere gespecialiseerde zorgverleners. Zij bieden vanuit verschillende invalshoeken behandeling, ondersteuning en begeleiding tijdens en na de behandeling van kanker. De zorgverleners in het netwerk kennen elkaar en zijn op de hoogte van elkaars werkwijze. Door de korte lijnen kunnen ze de behandelingen snel en goed op elkaar afstemmen. Het netwerk maakt ook afspraken met ziekenhuizen en revalidatiecentra over de zorg die patiënten nodig hebben als gevolg van kanker. Zo blijft de zorg die thuis wordt geleverd in samenhang met de zorg in het ziekenhuis of het revalidatiecentrum. Een ander belangrijk doel van samenwerking in een netwerk, is het bevorderen en delen van kennis en expertise over kanker.

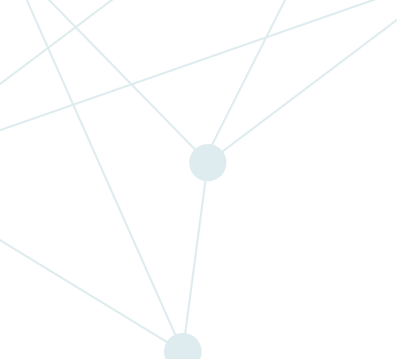
Aansluiten bij een oncologiezorgnetwerk of er zelf een starten

Overzichtskaart

Speel je als diëtist al langer met de gedachte om je aan te sluiten bij een bestaand oncologiezorgnetwerk? Of wil je er misschien zelf een starten in je regio? Op de [overzichtskaart²](#) op [oncologiezorgnetwerken.nl](#) staan naast erkende netwerken ook netwerken in oprichting. Hier kun je checken welk netwerk bij jou in de buurt actief is.

Stappenplan

Op de website [oncologiezorgnetwerken.nl](#) vind je een [stappenplan³](#) dat je kunt gebruiken wanneer je (samen met een aantal zorgverleners) een oncologiezorgnetwerk in je regio wilt opzetten. Daarnaast staat daar ook een [toolbox³](#) voor startende en bestaande oncologiezorg- >>

netwerken die zich (verder) willen ontwikkelen en professionaliseren. Denk aan handleidingen, een beleidsplan, projecten, scholingen en trainingen, advies en ondersteuning. Ook vind je hier een korte video voor patiënten.

Ondersteuning

In verschillende regio's ondersteunen de Regionale Ondersteuningsstructuren (ROS'en) zowel beginnende als bestaande oncologiezorgnetwerken. Neem gerust contact op met een [ROS bij jou in de buurt](#)⁴ via de website.

Kwaliteitsborging

Om de kwaliteit van de oncologiezorgnetwerken te verstevigen en te borgen, is in afstemming met diverse beroepsverenigingen een set van uniforme [kwaliteitscriteria](#)⁵ vastgesteld. Eén van de criteria is dat het netwerk multidisciplinair is. Het moet bestaan uit minimaal vijf verschillende disciplines, en in elk geval een fysiotherapeut, een psychosociale zorgverlener en een diëtist moeten er deel van uitmaken.

Oncologiezorgnetwerken kunnen de opgestelde criteria gebruiken bij de doorontwikkeling van hun netwerk, en om hun kwaliteit verder te

verbeteren. De kwaliteit kunnen ze laten toetsen door de Nederlandse Vereniging voor Psychosociale Oncologie (NVPO). Netwerken die voldoen aan de kwaliteitscriteria worden opgenomen in de Verwijsgids Kanker.

Meer informatie

In het [webinar](#)⁶ *Oncologiezorgnetwerken in beeld* komen verschillende gastsprekers aan het woord over de meerwaarde van een oncologiezorgnetwerk voor patiënten, zorgverleners en verwijzers. Ook wordt duidelijk waar je ze kunt vinden, en hoe een oncologiezorgnetwerk zich verder kan professionaliseren.

AUTEURS

HERMA TEN HAVE, MSC (ONCOLOGIE)DIËTIST
CAREYN UTRECHT, VOORZITTER LANDELIJK
OVERLEG PARAMEDISCHE EN PSYCHOSOCIALE
ONCOLOGISCHE ZORG (LOPPSOZ) EN LID
LANDELIJKE WERKGROEP DIËTISTEN
ONCOLOGIE (LWDO)
DR. MIRANDA VELTHUIS SENIOR ADVISEUR TEAM
KANKER & LEVEN IKNL, TASKFORCE CANCER
SURVIVORSHIP CARE

LEES- EN KIJKTIPS

- 1 Nationaal Actieplan Kanker & Leven
taskforcecancersurvivorshipcare.nl/wp-content/uploads/2020/05/NAP_2020_def.pdf
- 2 Overzichtskaart oncologiezorgnetwerken
oncologiezorgnetwerken.nl
- 3 Stappenplan & toolbox oncologiezorgnetwerken
oncologiezorgnetwerken.nl/toolbox
- 4 Oncologiezorgnetwerken op website ROS
ros-netwerk.nl/thema-s/oncologiezorgnetwerken
- 5 Kwaliteitscriteria oncologiezorgnetwerken NVPO
nvpo.nl/zorg/oncologiezorgnetwerken
- 6 Webinar 'Oncologiezorgnetwerken in beeld'
youtu.be/YRRfPoFj6Pc

CASUS: MEERWAARDE VOOR DE PATIËNT

Wim Jansen (55) is geopereerd aan dikke darmkanker. Vier maanden na de operatie heeft hij nog last van aanhoudende diarree, ernstige vermoeidheid en seksuele problemen. Wim bespreekt deze klachten met zijn huisarts. Zij verwijst hem naar een oncologiezorgnetwerk in de buurt.

Na een gesprek met de contactpersoon van dit netwerk, krijgt Wim in eerste instantie een doorverwijzing voor de diëtist die werkzaam is binnen het oncologiezorgnetwerk. De diëtist geeft hem goede voedingsadviezen, en raadpleegt – met zijn instemming – een seksuoloog binnen het netwerk.

De seksuoloog nodigt Wim en zijn vrouw uit voor gesprekken. Ook wordt een ergotherapeut ingeschakeld. Wim vindt het prettig dat hij zijn verhaal maar een keer hoeft te doen, en dat er afstemming is tussen de zorgprofessionals binnen het oncologiezorgnetwerk. Bovendien zijn er korte lijntjes met de huisarts van Wim.